

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	5
Inhoudsopgave	7
Bos	8
Meer	20
Sloten en beekjes	30
Weide en akkers	46
Heide	60
Zee, strand en duinen	72
Park	86
De straat waar je woont	96
Tuin	112
Binnen	124
In het donker	138
Sneeuw	140
Wij mensen	144
Advent en Kerst	146
Van Palmпасen naar Pasen	150
Hemelvaart	156
Pinksteren	158
Joodse feesten	160
Onderwegbingo	170
Overzicht bijbelteksten	172

BOS

WIST JE DAT ...

een bos minimaal 1000 vierkante meter moet zijn? Anders mag je het geen bos noemen. Dat staat in de Nederlandse Wet Natuurbescherming.

inleiding

ruwe berk

De kleine takjes van de berk worden door veel vogels gebruikt om hun nesten mee te bouwen.

Zie je veel takken liggen? Bouw samen een groot nest waar je zelf in past.

*Uw ogen zien zelfs
een mus die een plekje
zoekt om te nestelen, zelfs het
nest van de zwaluw ontgaat U
niet, noch haar jongen. Ook zij zijn
welkom in uw tempel, HERE van
de hemelse legers. U bent mijn
Koning en mijn God.
Psalm 84:4*

b o s b i n g o

Wie kan er het meeste afstrepen?

naaldboom

eik

beukenootje

wandelstok

varen

braam

boomstronk

groen wandelbordje

gekleurd routepaaltje

linde

Linde

Van de bloemen en schutblaadjes (de blaadjes die het dichtste bij het binnenste gedeelte van de bloem zitten) kun je thee maken.

HEIDE

Heeft het gevoren? Is alles wit van de rijp of misschien wel van de sneeuw? Dan is de heide veranderd in een sprookjeslandschap!

winter

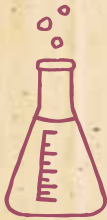

Rijp is een wit laagje bevroren water op voorwerpen en planten. Rijp ontstaat 's nachts als voorwerpen snel kouder worden. De waterdamp op de voorwerpen bevriest dan en verandert in kleine ijskristallen.

Zelf rijp maken

NOODIG : TAKJE, VRIEZER, BEETJE WATER

Neem een paar takjes van een heidestruik mee naar huis. Houd ze even onder de kraan, zorg dat de takjes flink nat zijn, en leg ze in een plastic zakje in de vriezer. Haal ze er na ongeveer een uur weer uit. Wat is er gebeurd?

ZEE, STRAND, DUINEN

Zand onderzoeken

NOODIG: VERGROOTGLAS

Neem een handje Zand en bekijk het door het vergrootglas. Wat zie je allemaal? Welke kleuren zie je? Is elke Zandkorrel hetzelfde? Kun je de korreltjes tellen?

Abraham, ik zal je heel veel nakomelingen geven. Ze zullen ontelbaar zijn, net zoals het zand op aarde ontelbaar is.
Genesis 13:16 (Bijbel in Gewone Taal)

Zand ontstaat doordat stenen, schelpen en koraal door de wind en het water tegen elkaar aan schuren. Na eeuwen schuren blijven er alleen nog maar kleine korreltjes over: dat is zand.

leerte

Water zuiveren

NOODIG: DOORZICHTIGE PLASTIC FLES, MES, ZAND, GRIND, (VIEZ)WATER, WATTEN

Snij de fles in het midden door. Maak de smalle opening van de bovenkant van de fles dicht met watten. Zet de bovenkant ondersteboven op de onderkant. Doe er grind in en vervolgens Zand. Giet nu het vieze water op het Zand en kijk wat er gebeurt.

Sommige duingebieden werken net als de Zuivering die jullie hebben gemaakt.

wormhoopje

Op Zoek naar beestjes

NOODIG: EMMERTJE, BAKJE, SCHEPNETJE, SCHEPJE OF ZEEF

Kijk eens onder stenen, bijvoorbeeld bij de pier. Kun je in de duinen sporen van konijnen vinden? Konijnenkentels en konijnenholletjes?

Vaak zie je in het vochtige zand op het strand een wormhoopje. Graaf een wormhoopje van een zeepier uit. Kun je de zeepier zelf vinden?

DE REGENDANS

Meeuwen trappen op de grond om regen na te doen. Zo lokken ze wormen naar de oppervlakte, zodat ze ze makkelijk kunnen vangen en opeten.

Strandtentoonstelling maken van gevonden schatten

NOODIG: EMMERTJE OF PLASTIC TASJÉ, PAPIER EN PEN

Verzamel allerlei materiaal, zoals schelpen, duingras, zeewier. Maak het thuis voorzichtig schoon en laat het drogen. Schrijf de naam van het voorwerp op een briefje. Schrijf daaronder waar je het gevonden hebt, bijvoorbeeld dicht bij zee of in de duinen. Je kunt er ook bij schrijven wat jij over het voorwerp weet. Kijk eens of je op internet meer informatie kunt vinden.

Stal de voorwerpen uit en leg de briefjes erbij.

Vergeet niet om jullie tentoonstelling een mooie titel te geven.

Het Koninkrijk van de hemelen doet ook denken aan een koopman die op zoek is naar mooie parels. Ineens ontdekt hij er een van grote waarde. Hij verkoopt alles wat hij heeft en koopt die ene kostbare parel. Matteüs 13:45-46

Toen zei Jezus: 'Stel dat iemand de heilige boeken goed kent. En dat hij een leerling van mij wordt, en gelooft in het nieuws over Gods nieuwe wereld. Dan lijkt hij op een man met een huis vol schatten. Hij heeft veel nieuwe schatten om te laten zien, en ook veel oude.' Matteüs 13:52 (Bijbel in Gewone Taal)

Welke schatten zou Jezus bedoelen?

DE STRAAT WAAR JE WOONT

ZOMER

Jezus vertelde nog een gelijkenis. 'U kunt zich het Koninkrijk van de hemelen ook zo voorstellen. Een boer zaaide goed graan op zijn land. Maar op een nacht, terwijl iedereen sliep, kwam zijn vijand en zaaide onkruid tussen het graan.'
Matteüs 13:24-25

Wat is onkruid?

Onkruid is een plant die op een plaats groeit waar hij eigenlijk niet mag groeien. Dus eigenlijk kan elke plant onkruid zijn ...

De een vindt paardenbloemen die tussen de tegels groeien mooi, de ander haalt ze weg.

Loop een rondje door de buurt. Wat groeit er allemaal voor 'onkruid'? Groeien er planten op plekken waar het waarschijnlijk niet hoort? Wat vind jij daarvan?

Tip: Lees het hele verhaal dat Jezus vertelt over het koren en het onkruid in Matteüs 13:24-30.

Mier

Misschien kunnen jullie mierengedrag herkennen:

- **De mieren snelweg:** dit is een route die mieren afleggen naar voedsel en weer terug. Je ziet dus mieren twee kanten op lopen, net als op een snelweg.
- **Even voelen:** als mieren elkaar tegenkomen, groeten ze elkaar door met hun voelsprietten de ander aan te raken.
- **Sjouwen:** zie je een mier iets dragen op zijn rug? Meestal is dit voedsel dat hij naar het nest brengt.

Doordenkertje:

Van hard werken alleen word je niet rijk, je hebt de zegen van de Heer nodig.
Spreuken 10:22 (Bijbel in Gewone Taal)

Watermuurschildering

NOODIG: TUINSLANG, MUUR

Neem zelf de tuinslang, de anderen gaan met hun gezicht naar de muur staan en nemen een houding aan. Spuit de anderen nat. Laat ze vervolgens een aantal stappen naar achteren doen. Wat voor afdruk is er op de muur achtergebleven?

voor
als
het heel
warm is

Schaduw omtrekken

NOODIG: STOEPKRIJT

Je kunt ook elkaars schaduw omtrekken met stoepekrijt. Wat kun jij allemaal met je schaduw uitbeelden?

MIERENFEITJES

Het totale gewicht van alle mieren op aarde is groter dan het gewicht van alle mensen op aarde.

Een mier kan vijftig keer zijn eigen gewicht optillen! Je kunt het vergelijken met je vader of moeder die een kleine vrachtauto optilt.

Sommige mieren verzamelen bladeren om zo paddenstoelen te kweken. De paddenstoelen eten ze vervolgens op.

Mieren staan erom bekend dat ze hard werken, ze doen maar twee keer per dag een dutje.

Laten de ongelovigen niets op uw gedrag kunnen aanmerken. Ook al mogen zij u niet en belasteren zij u, als zij zien hoe voorbeeldig uw leven is, zullen zij God wel moeten eren en prijzen op de dag dat Christus terugkomt.

1 Petrus 2:12

BINNEN

Mist maken

NOODIG: GLAZEN POT, HEET WATER, VERGIET, IJSKLONTJES

Schenk (samen met een volwassene) het hete water voorzichtig in de glazen pot. Zorg ervoor dat het water tot ongeveer 2 centimeter onder de rand komt. Zet het vergiet op het potje

en schep de ijsklontjes in het vergiet. Wat gebeurt er?

De koude lucht van de ijsklontjes zorgt ervoor dat het hete water gaat condenseren. Zo ontstaat er mist. Gewoon in je keuken!

'Job, hoe durf je aan mijn wijsheid te twifelen?' zegt God. 'Je praat over zaken waar je niets van weet. Kun jij de wolken opdracht geven om het op jouw hoofd te laten regenen?'
Job 38:2 en 34 (Bijbel in Gewone Taal)

Herfst

Het egeltjesspel

NOODIG: WASKNIJPERS

Een van jullie is de egel; hij gaat op handen en knieën zitten en maakt zich zo klein mogelijk. De anderen proberen zo veel mogelijk wasknijpers op zijn rug te knijpen, zonder dat de ander het voelt.

EGELFEITJES

Een egel kan insecten ruiken die 3 centimeter onder de grond verstopt zitten. Als hij de kans krijgt, kan hij in een paar uur wel tachtig regenwormen opeten. Egels knorren bij gevaar.

Een egel kan slecht tegen de kou, zijn stekelvacht isoleert niet. Daarom begint hij in de herfst al aan zijn winterslaap.

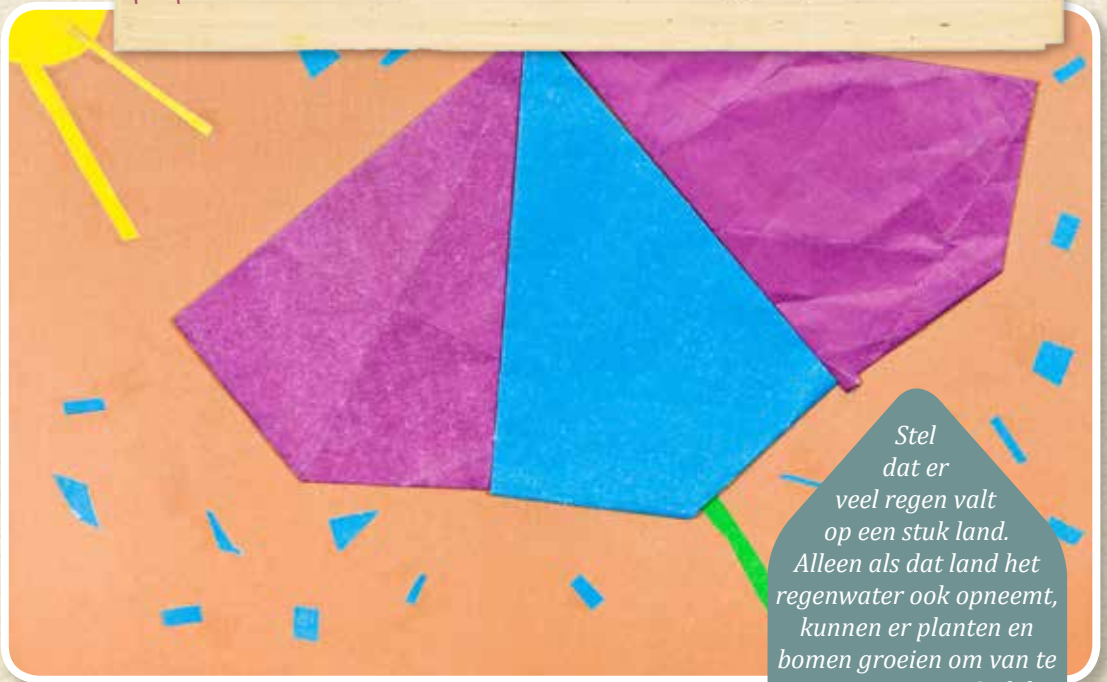

Paraplu maken

NOODIG: VOUVBLAADJES, STIFT, GEKLEURD A4-PAPIER

Vouw een vouwblaadje diagonaal dubbel en weer open. Vouw nu de twee zijanten tegen de vouwlijn (de diagonaal in het midden) naar binnen. Doe dit met nog twee vouwblaadjes, het liefst in verschillende kleuren.

Plak ze met de lange zijden tegen elkaar aan op een gekleurd A4-papier. Zo wordt het een paraplu. Teken er een handvat aan.

Stel dat er veel regen valt op een stuk land. Alleen als dat land het regenwater ook opneemt, kunnen er planten en bomen groeien om van te eten. Dan zegt God dat land.
Hebreeën 6:7 (Bijbel in Gewone Taal)

Tel je zegeningen

Schrijf om de paraplu heen waaraan jullie zien dat God jullie zegent.

